

Helse- og omsorgsdepartementet

Postmottak@hod.dep.no

hw@hod.dep.no

Vår dato: 20.06.2007
Vår ref.: 2007/35 - DKØ
Deres dato: 27.03.2007
Deres ref.: 200700937-/HW
Kopi:

Forslag om forbud mot synlig oppstilling av tobakksvarer på utsalgssteder.

Næringsmiddelbedriftenes Landsforening (NBL) viser til vår høringsuttalelse til Nasjonal strategi for tobakksforebygging datert 16.9.2005, der vi støttet flere av de tiltak som var foreslått, men der vi også om forslaget mot synlig oppstilling av tobakksvarer sa:

Et slikt tiltak mot et lovlig produkt vil etter NBLs oppfatning overskride en prinsipielt viktig grense: kundens rett til å se de produkter han/hun kan velge mellom. I noen kommuner i landet har man i perioder hatt regler som innebar at øl ikke stod i selve butikklokalet, og bare kunne kjøpes kassevis. Vi hadde dessuten en periode med usynliggjøring av sterkølet før dette ble polvare. De fleste er i dag enige om at denne praksis var uten hensikt og uten måloppnåelse.

NBL er av den oppfatning at forslaget mot synlig oppstilling av tobakksvarer på utsalgssteder er et svært uheldig statlig inngrep mot kommersielle ytringer, og dessuten med tvilsom virkning. Forbudet er antagelig i strid med den generelle ytringsfrihet. Forbudet vil dessuten etter vår oppfatning være i strid med EØS-avtalens bestemmelser mot konkurransevridende reguleringer.

Endelig er vi av den oppfatning at et forbud ikke vil få den ønskede virkning.

Selv om Kommersiell ytringsfrihet nyter et mindre omfattende vern under meddelesfriheten etter EMK Art. 10 enn andre typer meddelelser, er antagelig et slikt total forbud som her foreslås i strid med bestemmelsen. Det kan vanskelig hevdes at det er et tvingende samfunnsmessig behov å forby synlig plassering av et produkt som

er lovlig i salg, eller at dette er "nødvendig i et demokratisk samfunn". NBL mener derfor at dette alene burde tilsi at forslaget trekkes.

NBL vil også stille spørsmålet om ikke et slikt forbud vil være i strid med EØS-avtalens forbud mot konkurransevridende reguleringer. Forbudet vil sammen med reklameforbudet ha den virkning at nye merker med vanskelighet vil kunne konkurrere med de store og etablerte merkene. Denne favorisering av de godt innarbeidede merkene må være i strid med EØS-avtalen.

Forbudet tilfredsstiller heller ikke kravet om proporsjonalitet. Det er ikke dokumentert noen vesentlig virkning av et synlig forbud. Det vises bl.a. til de erfaringer man har gjort på Island. Direktoratet har ikke dokumentert at forbudet er et effektivt tiltak for måloppnåelse, og heller ikke at det ikke går lenger enn nødvendig for å oppnå målet.

NBL mener at andre virkemidler er mer effektive enn et forbud mot synlig oppstilling, og forbruket har jo også uten et forbud gått jevnt nedover. Forbudet kan dessuten ha motsatt virkning av den ønskede: når man fjerner alle andre mulige konkurranseelementer mellom de ulike merker, vil bare priskonkurransen stå tilbake. Vi vil altså kunne oppleve at vi får en liste over tilgjengelige produkter i butikken der pris er eneste konkurranseparameter. Prisene vil uvegerlig gå ned, med fare for økning i forbruket.

Næringsmiddelbedriftenes Landsforening ber på denne bakgrunn om at et forbud mot synlig oppstilling av tobakksvarer ikke innføres.

NBL støtter for øvrig den grundige høringsuttalelsen fra Tobakkindustriens Felleskontor.

Med vennlig hilsen

NÆRINGSMIDDELBEDRIFTENES LANDSFORENING

Roald Gulbrandsen

Dag Kjetil Øyna